

ROZEZNÁ•TE - POZNÁ•TE - NAJDETE? - LVI.

Neděle, 10. října 2010

Hádanek není myslím nikdy dost a tak nabízím další foto-hádku z Prahy. Na fotografiích vidíte záběry jedné velkolepé novorománské stavby. Jedná se o klášterní komplex s kostelem, který vznikl z podnětu hraběnky Sweerts Sporckové. Ta ostatně podpořila výstavbu i nemalou finanční částkou. Bohužel, hraběnka se nedožila ani prvních základního kamene, což se odehrálo 16. října 1888.

Stavební práce pak probíhaly v letech 1888 - 1910 podle návrhu architektů H. Hemptina a G. Béhuna. Klášter byl určen pro benediktinky beuronské kongregace, které se sem nastěhovaly r. 1899. Nejen architektonické pojetí, ale zejména umělecká výzdoba je unikátní památkou beuronského slohu benediktinských mnichů, kteří se vyznačovali prvotřídní úrovní v mnoha oborech: vyhlášené byly například jejich velmi slavnostní liturgie, kde se zpívaly gregoriánské chorály, byli i významnými badateli zejména v historických a filozofických vědách, nejvíce však vynikali ve výtvarném umění. Výzdoba kláštera byla svěřena malířům, sochařům i architektu Peteru Dezideriu Lenzovi, zakladatelem Beuronské umělecké školy. Jeho nejblíže spolupracovníkem byl Jakob Würger. Lenz se inspiroval ve starořeckém a egyptském umění, byl ovlivněn i starořecko-italským a byzantským uměním. Jeho nástupníci nesou prvky symbolismu a dekorativismu. Beuronský styl byl zcela osobitý, odlišný od všech ostatních. Kostel i klášter je vyzdoben nástěnnými malbami s postavami světců, biblickými scénami a s ilustracemi legend o sv. Benediktu s bohatou ornamentikou a četnými latinskými citáty. Nad kruchtou je Lenzova rozměrná malba Piety - postava Madony na trnu dráždící malířského Krista s dvěma okřídlenými anděly po stranách. Sám arcibiskup pražský Schönborn tehdy přikázal nekonvenční obraz odstranit. Namísto byl řádovými sestrami jen zakryt a neznám. V popředí oltáře jsou dvě Lenzovy plastiky v nadživotní velikosti z bílého mramoru, které představují svatého Gabriela a Matku Boží. Druhou Lenzovou malbou je v kněžišti za hlavním oltářem Matka Boží - Madona s Ježíšem - klíně v kruhu obklopeném indigovým modrým štěrčkem s hvězdami tvořícími iluzi nočních nebes. V chrámové lodi jsou další malby Lenzova žáka pátera Jana Verkadeho, které představují sv. Václava, sv. Ludmilu a sv. Vojtěcha. Je zde též freska Ježíše Krista Pantokratora s nápisem Ego sum - qui sum (jsem, který jsem). Malby pokrývají souvisle stěny kostela od podlahy až ke krovu. I množství dalších pozoruhodných detailů výzdoby, na níž se pracovalo nepřetržitě do r. 1917, a jiné z těchto objektů ukázkový příklad beuronského uměleckého slohu. Po rozpadu Rakouska-Uherska se u nás šířily protikatolické tendence, neboť lidé spojovali církev s nenáviděnou habsburskou monarchií. I benediktinky, z nichž většina byla německého původu, začaly mít potíže, a tak si - kolem roku 1920 - našly nové sídlo v Rakousku v Bertholdsteinu, a tamní hrad upravily na klášter. Komunita tam již dodnes. Zdejší klášter s kostelem prodaly tehdejšímu ministerstvu pošt a telekomunikací s podmínkou, že kostel bude navždy určen k bohoslužebným účelům. Česká pošta je i dnes vlastníkem celého areálu. Kostel je přístupný i nedělních bohoslužbách, klášter je veřejnosti nepřístupný. Ojediněle, na Evropského kulturního dědictví lze nahlédnout i za zdi kláštera. Tužte, kde v Praze lze tuto stavbu spatřit?..A jako vždy, své výsledky nepište do komentářů, ale pro kontrolu (a důkaz vaší nehynoucí inteligence) ty správné najdete jako vždy zde ve "Využití hádanek"... MIA